

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

(Helv)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

024.1
0.SZ.K

Idő:

v. 1884

Személy:

Helyszám:

Kossuth könyvei között

Mélyeséges meghatottsággal állunk a Nemzeti Múzeum kéziratlári folyosójának ódon fóliánsokkal zsutolt könyvszekrényei előtt. A féltő gondjal őrzött szekrények a Széchenyi Könyvtár egyik legbecesebb, a magyar nép kegyeletes tisztelete által övezett gyűjteményét: *Kossuth Lajos turini könyvtárát* tartalmazzák. A magyar nép haladó hagyományai szempontjából felbecsülhetetlen értékű gyűjtemény, amelyet az *Eötvös Károly* kezdeményezésére indított országos gyűjtés eredményéből Kossuth Lajos életének utolsó éveiben vásároltak meg a Nemzeti Múzeum számára, hogy a tízezer forintos vételárral könnyítsenek a nagy számú üzött anyagi gondjain. Kossuth Lajos halála után, 1894 május 26-án került a Nemzeti Múzeum birtokába. Az e napon készült átvételi leltár szerint — amelyet Turinban *Kossuth Ferenc*, a szabadsághős legidősebb fia és *Fejérváthy László*, a Nemzeti Múzeum igazgató-őre írtak alá — 4322 kötet könyv meghitt társasága enyhítette a háromévtizedes turini remetesség mardosó honvágyát s a hazája sorsáért aggódni meg nem szűnő államférfi keserű tépelődéseit. Bár a leltár felsorolásában nagy számmal találkozzunk hirlapkötetekkel s inkább csak röpiratszámba vehető művekkel is, a könyvtár méretei a multszázadbeli magánkönyvtárak mértékével mérve mégis szembeötlők.

A gyűjtemény magva az az 1530 kötet, amellyel Kossuth Lajos Turinba érkezett s amelyet 1864 májusában *sajátkezűleg katalogizált*. Lehetetlen elfogódottság nélkül átlapoznunk a Kossuth jellegzetes betűivel telerótt füzeteket, amelyek tárgykörük szerint csoportosítják a könyveket s egy szakképzett könyvtáros megsegényítő alaposággal tájékoztatnak a könyvtár állagáról.

A bölcséleti, nemzetgazdasági, államtudományi, jogi irodalom legjelesebb képviselői mellett megtaláljuk a vallásfilozófiai, történelmi és néprajzi művek egész sorát, a természettani, vegytani, csillagásza'i, orvosi és botanikai szakkönyvek pedig arról tanuszkodnak, hogy a könyvtár *gazdája elmélyült érdeklődéssel fordult a természettudománkok felé is*.

A szépirodalmat *Shakespeare, Walter Scott, Byron, Thackeray, Béranger, Rabelais, Victor Hugo, Lermontov, Tasso, Boccaccio, Schiller* könyvei képviselik, de megtaláljuk *Kisfaludy Sándor* és *Károly, Vörösmarty, Petőfi* és *Garan János* összes műveit, valamint *Eötvös József, Jósika Miklós, Kemény Zsigmond* és *Jósa Mór* néhány regényét is.

Számos komoly műzeális értéket képviselő díszkiadással találkozzunk. Ilven a „Natural History of the State of New-York” című sorozat, amelyet Kossuth első tételként vezetett be az ereklyeként tisztelt, sajátkezűleg k

szívelt „Könyv Lajstrom”-ba s amelyről megjegyzi a katalógus szelvényében: „Status költségen. Díszkiadás a new-yorki törvényhozás határozatából adományozva.” Pílnatra e gondolkozunk az idők változásán. Száz esztendővel ezelőtt New York állam

törvényhozása még követte Washington szellemét, még szentnek tartotta az emberi haladás eszméit, hódolattal fogadta a távoli kis magyar nép eltiport függetlenségi harcának vezérért.

Egy másik, szembeötlő mű az a Shakespeare-kiadás, amellyel az *angol munkásság* ajándékozta meg Kossuth Lajost, felismerve benne a nemzeti szabadsághős mellett és azon felül az általános emberi haladás eszméinek, a dolgozó nép jogainak elhivatott harcosát.

A német, francia és olasz politikai művek és emlékiratok hosszú sora azt bizonyítja, hogy Kossuth *élete utolsó pillanatáig lankadatlan érdeklődéssel kísérte az európai politikai helyzet alakulását*. Számon tartotta a hatalmi viszonyok változásainak min-

den rezdülését, abban a reményben, hogy ha tevőlegesen már nem is vehet részt a magyar sors útjának irányításában, legalább írásaiiban utat mutathat népe számára a próféta-ként előre megsejtett zátonyok és örvények között. Nem egyszer beteljesedtek jóslásszerű igéi a történelem folyamán pontról-pontra, de a magyarság vezető rétegei következetesen óvakodtak a Kossuth kijelölt út követésétől. Közel száz esztendőnek kellett eltelnie, míg a magyar dolgozó nép maga velette kezébe sorsának irányítását és rátért a kossuthi eszmék követésének útjára.

Amikor a Széchenyi Könyvtárból távozzunk, a Nemzeti Múzeum kertjében éppen véget ér az ifjúság március 15-i ünnepe. Azé az ifjúságé, amely már szabadon vallhatja Kossuth eszméinek követését s amelyet semmi erő sem téríthet el többé az emberi haladás útjáról.